

Виходить у Львові  
щодня (крім неділі і  
гр. кат. свят) о 5-ій  
годині по полудні.

Редакція і  
Адміністрація: уліца  
Чарneckого ч. 12.

Письма приймають ся  
лиш франковані.

Рукописи  
звертають ся лиш на  
окреме жаданє і за зло-  
женем оплати поштової.

Реклямації  
незапечатані вільні від  
оплати поштової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Вісток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові  
в агенції днівників  
пасажа Гавемана ч. 9 і  
в п. в. Староствах на  
провінції:

на цілий рік К 4-80  
на пів року „ 2-40  
на чверть року „ 1-20  
місячно . . . „ —40  
Поодинокє число 2 с.

З поштовою пере-  
сылкою:

на цілий рік К 10-80  
на пів року „ 5-40  
на чверть року „ 2-70  
місячно . . . „ —90  
Поодинокє число 6 с.

## Вісти політичні.

(Новорічна бесіда гр. Тіши. — Капітуляція  
Порт Артура. — Марокко а Франція.)

Як звичайно так і сего нового року після  
нового стиля виголошувало при новорічних  
гратуляційних бесідах політичні. Очевидно най-  
важнішою була бесіда гр. Тіши, виголошена  
до членів ліберальної партії. Гр. Тіша дока-  
зував в своїй бесіді, що він і його товариші  
сповняють святу місію, котрої підняли ся з  
пожертвованем власних інтересів. Обструк-  
цію треба побороти і то не лиш на  
якийсь час, але на завсїгди, бо лиш в  
такім случаю цілий хід публичного життя на  
Угорщині опре ся на тревалих основах. Даль-  
ше висказував жаль, що знайшли ся люди,  
котрі вступили в партію, хоч ще до недавна  
привзнавали ся отверто до її засад. Присту-  
пивши до обструкції, додали они їй сили до  
спинюваня парламентарної роботи. Бесідник  
вказав, що коли гр. Андраші вступив зі  
своїм проєктом посередництва, він розпочав з  
ним переговори. Однакже предложєня гр. Ан-  
драшого були недостаточні а жаданє, щоби у-  
ступив шеф кабінету, не дасть ся погодити з

елементарними засадами парламентаризму. Те-  
пер треба числити на здоровий змісл і полі-  
тичну зрілість виборців. В тій критичній хви-  
ли нехай цілий нарід бажає того, що повинен  
уважати за свою амбіцію і ціль своїх амагань  
а іменно, щоби Угорщина була точкою  
тяготи тої Моноархії, котра тво-  
рить для неї квестію життя. Бесідник  
пресив відтак членів партії, щоби они шири-  
ли сей погляд серед виборців.

Судьба Порт Артура доходить вже до  
кінця, а може й дійшла в сій хвили, коли се  
пишемо; Порт Артур може вже зовсім в руках  
Япанців. Як вже звісно з вчерашної телегра-  
ми, вислав був генер. Штессель писемо до ко-  
манданта облогової армії япанської ген. Ноґі,  
в котрім повідомив его, що готов капітулювати.  
Ген. Штессель мав в тім писемі заявити, що  
всєкий опір тепер без хісна. Ген. Ноґі повідо-  
мив о тім япанського цїсаря, а цїсар в теле-  
грамі до генер. Ноґі висказав повне признанє  
для ген. Штесселя і поручив ген. Ноґі, щоби  
валозі Порт Артура віддавано всяку честь вой-  
скову. Вчєра вже наспіла була вість, що під  
Порт Артуром застановлено борбу і що офіцери  
генеральних штабів обох сторін збирають ся  
в полудне на нараду над услівями, під якими  
кріпость має піддатися сл.

За неспєвна шість неділі минє якрає рік,

від коли розпочала ся російско-япанська обло-  
га. Аж страшно згадати, кілько від того часу  
згинуло людей по обох сторонах і кілько оста-  
лось калїками на ціле життя! Та й їзза чого?  
їзза чужої землі, котра по правді ані не ро-  
сійська, ані не япанська. Не пора і не місце тут  
розбирати, хто виновником сеї війни; то лиш  
можна сказати, що з упадком Порт Артура она  
до половини скінчить ся, а скінчить ся в ко-  
ристь Япанців. Упадок Порт Артура ставєсь  
великим ударом для Росії, бо в нїм закінчить  
ся і єї панованє на Тихім Океані, коли не зов-  
сім, то певно на довгі часи. Фльоти російської  
на водах далекого Вєходу так як би вже й не  
було. Навіть в тім случаю, як би армії гене-  
рала Куропаткіна удало ся побити Япанців  
і виперти аж до побережа, то таки они не  
мугуть з рук Порт Артура, маючи за собою  
флоту на мори. Упадок Порт Артура відобе  
ся сильно також на внутрішних відносинах.  
Як раз на найкрасше свято, коли весь світ  
християнський повтаряє слова ангелів, сьпїва-  
ючи: „Слава во вишнім Богу і на землі мир,  
в чєловчїх благоволенїє“, настане в цілій Ро-  
сії глибокий сум, бо замість мира і благово-  
ленїя страшна війна знищила життя многих  
тисячів людей та зруйнувала множество родин-  
тєх, що погибли на війні, не мавши навіть  
свідомости того, за що мусять гинути. Сумно

## Діти пусті.

(З мадирского — Стефана Темерекіґого).

I.

Пачкар.

Рідво вже недалеко. Гавешеві Єґене  
лучила ся найзвичайніша в сьвітї річ: вий-  
шли єму гроші тут серед пустї. Вправді луч-  
чєсь то й другим, хоч не мешкають на пустї.

Ба, але то ивша річ.

Бо коли би лишє гроші скінчили ся... про-  
то можна би ще спокійно дальше жити; на  
пустї живе чєловік і без грошей; їда і напїток  
все ще найде ся і жита лишить ся ще на  
засів. Але Рідво — Рідвом, а таке сьвято  
провести без грошей не їде. Тому то Гавеш,  
хоч постановив собі не рушати си з дому,  
докл ве поправить ся дорога — тим бїльше,  
що й податковий екзекутор не показує ся в тїй  
порі — все таки инакше надумав ся.

Яґнята єсуди суть і то досить товсті...  
Можна би з одно занести до міста продати.  
До того тютюн нині такїй лизий і до одної  
люльки треба узяти тільки сирників, аби єї  
вигурити, що й они цілком вже вийшли.

Отже що кєнче треба йти до міста, годить  
ся Гавеш вскорі з тою гадкою і їде до комо-  
ри, звідки виносить мішок. З мішком їде до  
етайні і вишукує найменшу вівцю. Хїба би  
треба бути дураком, аби продавати то, що  
найліпше! Вівцю запихає він до мішка, бере

его на плєчї і на своїх власних ногах вибирає  
ся в дорогу. До міста недалеко, може вигідно  
зробити ту дорогу за півтора години, тому й  
не оплатити ся аж запрагати коні.

Впрочім тут не розходить ся о коні, а  
о пса.

Гавеш попрощавши ся з жінкою і вихо-  
дячи з подвіря, кличе на пса:

— На, на, Пулі, ходи!

То незвичайно подобає ся пєскови.  
В одної хвилї зриває ся і біжить весело до-  
роґою наперед пана. Так їдуть в двійку. Від  
часу до часу перекладає Гавеш мішок з одно-  
го плєча на друге. За кожним разом віддає ся  
вівця:

— Бєє...

— Не бєчи, дурню — навчає єї спокійно  
Гавеш — атже тебе несе твій пан!

Так приходять аж під місто, де розпочи-  
нає ся акцизова границя і тут сходить Гавеш  
з гостинця і їде спокійно вдовж межї та роз-  
глядає ся. Поза акцизовою лїнією лежить вал,  
а в тїм валі ями від вибраної глини. Між ними  
вибирає Гавеш найвідповіднійшу.

— Тота буде добра — каже до себе і  
випускає густі клуби дьму з люльки.

Відтак влазить до тої ями, владе там  
мішок і свище на пса.

— Пулі... на на! — каже до него.

Пулі не привик до такого чємного запро-  
шеня і незвичайно тому дивує ся. Даш дуже  
несміло глядять на право і на лїво, показує  
махаючи хвостом свою незвичайну радість з тої  
вічливої промови, але не важить ся наблизити  
сь і лиш бігає сюди й туди; він хотїв би

кєнче удавати, немов би наближав ся до свого  
пана, між тим як в дійстности не має до того  
найменшої охоти. Досить раз або два рази  
надужити довіря степового пса в той спосіб,  
що прикличе ся его ласкавими словами, а від-  
так кєнче ся его: тоді стане він таким —  
стратить віру до свого пана. Єґене мусить его  
кликати кілько разів і все чим раз ласкавіше,  
аби его приванити ближше.

— Ходи-ж сюди Пулі — мій Пулі! —  
каже мяґко.

Чим раз ближше підєуває ся Пулі, аж  
вкінці Єґене хапає его за ухо.

— А у! — кричить Пулі.

— Не вий, дурню! — каже до него Га-  
веш. — Атже тобі нічого не стане ся!

Держачи одною рукою пса за ухо, витря-  
сає другою з мішка вівцю на землю. Осгорож-  
но виглядає з ями, чи его хто не бачить?  
Кєли пересьвідчив ся, що ніхто не підглядає  
его, бере ся спокійно до своєї роботи. Пса  
запихає до мішка і завязує его. Вівцю кладе  
в кут досить глибокої ями. Она лежить там  
непорушно, бо єї ноги звязані посторожком.

Тепер каже Гавеш знов: „Ну, ходи, Пу-  
лі!“ Але тепер Пулі не їде, бо его несуть.  
Спершу кидає ся пєс в мішку, бо то щось для  
него незвичайного, але его пан за кожним раз-  
ом так ним потрясе, що вкінці він втихоми-  
рює ся. Серед таких борб приходять вкінці  
до роґачки, де Гавеш випрямлює ся і з не-  
звичайною поваґою переходить попри уоруже-  
них стражників.

— Ого! А ви що, свату? — кличуть они  
его. Гавеш не чує, лиш їде дальше.

обходила Росія Великодні свята, але ще сумніше буде обходити Різдво. А що діє ся в серці тих, що так завзято боронили кріпости? Майже цілий рік ставили сміло опір ворогови в надії, що ось-ось наспіє поміч, котра виратує їх з так прикрого і небезпечно-го положення. Тисячі надзмили головою в надії, що бодяй тоті, що по них остали ся, діє дуть ся помочи. Тимчасом тота поміч і до нині не наспіла. В словах ген. Штессля пробиває ся виразно жаль із сеї причини, коли він каже, що всякий опір єсть нині без хісна. Шкода всего его геройства, жаль тих, що зійшли марно із сего світа!

Султан марокканський, видно, ще в по-слідній хвилі надумав ся і не послухав улемів (духовників); він старає ся знову позискати собі Францію і ддятого сказав французькому консулеви у Феї, Гелардови: 1. що він хотів усунути французьку комісію військову лиш зі вглядів фінансових, але не зробить того, як би Франція на то криво дивляла ся; — 2. що він як давніше так і тепер готов прийняти раду і поміч Франції та признає єї діяльність в справі усунення розладу, який панує в Марокку. Всі марокканські міністри заявили консулеви, що они такої самої гадки, як і султан.

## Новини.

Львів дня 3-го січня 1904.

— **Іменованя.** Львівський виший суд краєвий іменовує судовими канцеляристами: С. Карнаса для Гвіздця, Йос. Вагнера для Скалата, М. Кохана для Грималова, М. Терлецького для Тисмениці, Я. Карьолья для Товмача, Чесл. Декордея для Яворова, Ів. Барагуру для Немирова, В. Сьвітня для Лопатина, М. Різеля для Заболотова, А. Оссовського для Вишнівчяка, Н. Гензера для Н. Села, Тад. Скорубекого для Гусятина, М. Івашкова для Долини, А. Кременецкого для Буківська, Ів. Флюру для Угнова, Фр. Ярославского для Косова і В. Крайтера для Мельниці.

— Гей, чоловіче, гей! — кричать знов за ним. А один з „активників“ пустив ся за ним бігти.

Єгена обертає ся спокійно:

— Чого? — питає.

Ті знов питають собі:

— Що в мішку?

З найбільшим спокоєм відповідає Ганеш:

— Пес.

Ті голосно сміються ся — така дурниця!

— Не правда — кажуть. — Розв'яжіть но лиш мішок. Нас не адуруйте.

— Але коли я кажу, що пес! — говорить обиджений Ганеш.

„Активники“ не стає терпцю.

— Чуйте! — кричить він вже — не жар-туйте зі мною, бо зде на тім вийдете!

— Ова, чому би ні?

— Побачите!

— Ну, ну! — каже Ганеш. — Я знаю право.

— Ов? — глумить ся стражник, вже здий. — Не знати лиш, хто вас его учив.

— Ба! — відповідає Єгена. — Учити ні-хто не учив, але я чув.

— А від кого, коли вільно спитати?

— Е, того я тепер вже не умів би сказати, від кого, досить, що чув. Мені здаєть ся, що й ви знаєте, хто тепер королем у нас, а однак ви не сказали би, від кого то чули?

Стражник побитий і тепер вже лиш з гнівом приступає до переглянення мішка.

— Розв'яжіть! — приказує.

— Але він утігне — боронить ся Ганеш. — Я не розв'язу.

Але мусить. То одно слово „мус“, то найбільша сила на світі. Ганеш здохнув мішок з плечий, кладе его на землю і розв'язуючи мо-

— **Репертуар руского театру у Львові** в салі тов. „Gwiazda“ при ул. Францішканській: Второк дня 3 січня „Перехитрили“, народна оперета в 3 д., М. Кропивницького. — Середа 4 січ. „Весіле при ліхтарнях“ оперета Оффенбаха і „Гузик“ комедія Гавалевича. — Четвер дня 5 січня, перший раз „На дні“, сцени з дна життя в 4 діях М. Горького.

— **Страйк в міській раді.** На днешнім порядку онгодшнього засіданя міської ради в Коломиї було підвешене плати міським урядникам о квоту 2.260 К. Протів сеї позиції голосували жида і кількох радних-християн і через те ова перепала. Прочі радні-християни обидили ся тим вислідом голосованя і вийшли зі салі, через що здекомиле-тували раду на два дни. Аж третого дня дали ся перепросити страйкуючі радні і засіданя ради могли дальше відбувати ся.

— **Здорова чуприна.** У Відні — як пишуть тамопні часописи — здобував собі що раз більшу популарність дьгар Осип Лішка, що має незвичайно сильне волосє. Від часу до часу уряджує він по реставраціях вистави, які полягають на тім, що дозволяє тягати себе за волосє найсильнішим людям, а оно ані не рве ся, ані не випадає. Кажуть, що він прив'язує до свого волосє залізні штаби і колише ними по пів години. Також голова его не аби яка тверда — можна єї бити кулаками, молотом і каменем, а Лішку се зовсім не зрушує. Лішка має тепер 34 роки.

— **Фальшивники гроший.** Рівночасно із слідством, веденим в справі арештованих вже фальшивників гроший, зроблено ще в кількох домах у Львові ревізію, між иншими і в мешканю Лейзора Берлера, управителя жидівського шпиталю, при ул. Алембеків ч. 5. Однак Берлер передчував видко небезпечність, бо утік без вісти з жінкою та 7-літню дитиною оден день перед ревізією. Поліція арештувала лише 16-літню жидівочку з Серету, Салю Лянкер, що перебувала в домі Берлера, однак вже на другий день пущено єї на волю, позаяк не належала зовсім до шайки фальшивників.

— **Суд в поїзді.** Російські часописи доносять про таку подію, що лучила ся в залізнім поїзді на шляху між Ташкентом, а Чорнявом. У вагоні для некурячих сидів член суду. До того самого переділу увійшов також якийсь панок і побачивши напис „для некурячих“, добув папіроса і став демонстраційно курити. На приличні уваги присутних, щоби перестав курити, відповів доволі терпко. Тоді судия встав, вложив судейський лан-пук на шию і розсудив справу на місци, засуджу-

тузок, копає зі споду потайки пса. Той з дзвонком вискакує з мішка, майже вилітає і біжить так скоро, що й бесіди нема, аби его догонити.

Проклинаючи біжить за ним Єгена і не переставє кричати і клекати пса, доки аж не опинив ся по другій сторені валу. Але скоро лиш скрив ся перед очима стражників, звільняє кроку. Він бачить, як Пулі просто жене до дому.

— Бідний! — каже. — Порядно налякав ся.

Відтак іде до яма, вникає вівцю до мішка і іде знов до рогацьки. Наближаючись до неї махає і гровить гнівно кулаком в сторону стражників.

— Дякуйте Богу! — каже — що я знов его здобив!

Стражник чув, що зробив дурницю і не відповідає, лише відвертає голову. А Ганеш іде поважно в сторону міста. По дорозі стрічає свата.

— Ну а ви свату? — питає той.

— Богу дякувати, добре! — відповідає Ганеш.

— Так пізно до міста?

— Так — каже Ганеш. — Я трохи опізнив ся. Мав діло. Там тим, там на рогацьці дав я малу научку; нехай на другий раз не будуть такі розумні....

## II.

### На сліді.

Касарня жандармерії на пусті за селом, то невеликий будинок; стоїть там лиш п'ятнадцять коний, очевидно що й люди прина-

ючи виновника на 50 рублів кари. А позаяк той панок не мав при собі ні гроший ні легітимації, пруте судия приказав задержати его аж до часу, коли ствердить ся, хто він є.

— **Відкрите найбільшого водопаду** на землі. Найбільший водопад на землі, який красою і величиною перевищає водопади Ніагари в північній Америці і Замбесі в полудневій Африці, відкрито недавно в Бразилії. Творить его ріка Ігуасу в Парані. Як доносить New York Herald багато про той водопад говорено на конгресі географів підчас вистави в Сан Люї. Що доси не був він відкритий, поясняє ся тим, що лежить посеред пралісів в віддаленю 1500 кілометрів від найблизшого замешканого місця. Комісар аргентинської републики Гораціо Анасагасті так его описав перед конгресом: Я сам бачив чудовий вид водопаду Ігуасу. Знаю водопади Ніагари і Замбесі і кажу, що нововідкритий єсть найбільший на земній кулі. Ріка Ігуасу творить на послідних 110 кілометрах свого бігу границю між Бразилією і Аргентиною, перепливаючи околицю дуже дику і скалисту. В віддаленю яких 18 кілометрів перед устям до Парани, біг Ігуасу стає незвичайно скорий. Ріка нагле скручує на ліво і впадає в пропасть з висоти 210 стіп, між тим як висота Ніагари виносить лиш 167 стіп. Ширина водопаду виносить 13.123 стіп, отже  $2\frac{1}{2}$  раза тільки що Ніагара. В одній годині спадає там 140 мільонів тон води в пропасть. В часі дощової пори велич і краса того водопаду не дасть ся описати.

— **3 драматичного товариства ім. Івана Котляревського.** На засіданю 28 грудня с. р. постановив виділ скликати звичайні загальні збори членів товариства на 23 січня 1905 р. З огляду на се, що перед зборами треба замкнути рахунки і всякі инші адміністративні справи подоготити, взиває виділ усіх тих Добродіїв, що мають у себе цеголки на будову театру, листи до збираня жертв на сю саму ціль, аби прислали зібрані жертви, зглядно повертали непродані цеголки і листи. Так само просить ся тих Добродіїв, що мають у себе пушки товариства, щоби ті пушки отворали, знайдену в них суму прислали товариству і своїми печатками на ново запечатали. Членам своїм пригадує виділ обовязок викриваня членських вкладок; члени, що не залагають з вкладками, дістають драматичні видана даром. Виділ звертає увагу, що гроші зібрані товариством належить прислати до виділу товариства (Ринок ч. 10) а не до комітету для будови театру, бо мусимо ті датки наперед пере-

лежні до того. Між людьми єсть старі і молоді — як лучить ся. — Деякий з них, хоч би его дома не знати як держали, вверє ся і пристав до жандармів, з любови до довів! Але другі за ніяку ціну не пішли би між хапунів. І таких там не приймили би.

Впрочім і люди і коні добре заосмотрені в касарні. Колий годують до сита, люди мають їду, одіж і досить добру заслуженану.

Так є на пусті. Далеко, як оком сягнути, простягають ся поля; хто стоїть по середині, при дороговказі, може цілими днями чатувати, а не побачить докола ні одної живої душі.

Дороговказ вже аж почорнів від старости. Він стоїть на горбку, досить високим насипі і ніхто не знає, хто перед сотками літ усипав тут той горбок, ні хто поставив там той стовп.

Як сягає пам'ять мешканців пустині, стоїть і той горбок і старий стовп — — —

Від часу до часу появляє ся на стовпі новий заруб. Він має їх вже багато, дуже старих, старих і новіших. Деякі вже майже підком затерті, бо літа і бурі зуживають дерева і вигладжують его, а в той спосіб зникають менше глибокі заруби.

І про горбок не знають люди, на що він усипаний. Саме тут, де без него простягались би зелені степи в безперервній рівнині.

Але то нічого не вадить; горбок стоїть, а із струпилих костей під тонкою верствою землі виростають кожного року найкрасші кукурувані шувльи....

\* \* \*

Багато таких горбів має угорська пуста; безмежна рівнина має неімовірно багату істо-



Товариство взаїмного кредиту

# „ДНІСТЕР”

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові,  
Ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тільки забезпечені тривало в „Дністрі“ від огню. Членський уділ 50 К можна вложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть зятягати позички на 6 % за предложенем відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 літ.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦІЯХ і иншій купні землі нехай купуючі звертають ся за повичками до „Дністра“.

ВКЛАДКИ щадничі приймає товариство на 4 прц.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени дивіденду від уділів а часть зиску призначає ся на добродійні цілі; дотепер уділено на церкви, бурси, школи і т. и. 16.385 К.

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки . . . . .	1,444.589 К	Позички . . . . .	1,330.822 К
Уділи . . . . .	109.835 К	Цінні папери льоно-	
Фонди резервові . . . . .	21.318 К	вані в банках і на	
		рахунках бінж. . . . .	280.681 К

XXXXXX XXXXXX

**МІД** знаменитий, десеровий, сураційний, з власної маси 5 кгр. лиш 6 корон сапсу. Вода медова найліпше средство на лице. Даром брошурку д-ра Цесельского о меді карто перечитати, жадайте! **КОРІНЕВИЧ**, ем. уч. Іванчани.

XXXXXX XXXXXX

**Агенция Дневників**  
Ст. Соколомского  
Львів, Пасаж Гавс-  
мана ч. 9, — приймає  
ренуерату і оголошеня до  
сіх дневників краєвих і за-  
граничних. В тій агенції на-  
ходять ся також головний  
клад і експедиція „Варшав-  
ского Трудневника ілюстро-  
ваного“. До „Народної Часо-  
писи“ і „Газети Львівської“  
може приймати оголошеня  
виключно лиш та агенция.

Найдешевше можна купити лише

# В А В К Ц Й Н І Й Г а л и

**Пасаж Миколяша**

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинности і все можливе до домового уладження.

Порозуміне з провінцією писемно.

**Вступ вільний цілий день.**